

Prædiken til 8. søndag efter Trinitatis

Matt. 7,15-21

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus:

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Jesus sagde: »Tag jer i agt for de falske profeter, der kommer til jer i fåreklæder, men indeni er glubske ulve. På deres frugter kan I kende dem. Plukker man druer af tjørn eller figner af tidsler? Sådan bærer ethvert godt træ gode frugter, og det dårlige træ dårlige frugter. Et godt træ kan ikke bære dårlige frugter, og et dårligt træ kan ikke bære gode frugter. Ethvert træ, som ikke bærer god frugt, hugges om og kastes i ilden. I kan altså kende dem på deres frugter. Ikke enhver, som siger: Herre, Herre! til mig, skal komme ind i Himmeriget, men kun den, der gør min himmelske faders vilje.«

Matthæusevangeliet 7,15-21

På mangen en prædikestol rundt om i landet står der en påmindelse, som kun prædikanten kan se. Det er en påmindelse, der er skjult for menigheden, for den står indvendig i prædikestolen – nærmere bestemt dér, hvor prædikanten lægger sine papirer med den udfærdigede prædiken, som vedkommende lige om lidt vil holde for menigheden. Påmindelsen er tit og ofte forfattet i latin, og lyder NEC MINUERE / NEC ADDERE. Påmindelsen betyder oversat, at man ikke skal lægge noget til, og heller ikke trække noget fra.

Ordlyden optræder oprindeligt i femte mosebog, hvor jøderne formaner til at være lydige overfor loven, og at de i den henseende ikke må lægge deres eget til eller trække noget fra loven. Og når den påmindelse fra det gamle testamente nu står på en prædikestol til prædikantens skræk og advarsel, så er det er ikke en advarsel mod at fortolke bibelens tekster, for det er i sidste ende prædikantens opgave.

Nej, ordlyden er snare en påmindelse om, at man står med evangeliet i sine hænder, at det er dét, der skal forkyndes, og i denne øvelse gøre det klart, hvad teksten peger hen imod og vidner om: den treenige Gud, og Kristus som vejen, sandheden og livet. Det er den sandhed, prædikanterne opfordres til at forkynde.

I dagens evangelietekst er der også en påmindelse om, at vi må skelne mellem det sande og falske. Det gælder os alle, ikke kun prædikanter. Vi advares mod de falske profeter, dem, der kommer til os som bløde

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 779, 124 årgang
Juli 2023
ISSN 0901-2214

og godmodige får, men så viser sig at være glubske ulve, når al kruset fårepels er barberet væk. Og så hører vi ikke kun om dyr, men også om planter, for evangelisten skriver, at der er dårlige træer, der sætter dårlige frugter, og gode træer, der sætter gode frugter.

Teksterne i bibelen bærer på mange måder en dobbelthed i sig. De dybt forankret i den tid, de er blevet til i. Teksten til i dag, om de glubske ulve og de falske profeter, er blevet til i en menighed før år 100, hvor man ikke samledes i store kirker, ikke havde fast liturgi eller en salmebog, som vi kender det fra i dag.

I stedet samledes man i hjemmene og prædikede, og fejrede nadveren sammen, i ly for de kristenforfølgelser, som var en del af de tidligere menigheders virkelighed.

Flere steder i det ny testamente hører vi, at der var mennesker, som ville skabe splid i menighederne, og prædikede et andet budskab. Altså falske profeter, som lagde for meget til og trak for meget fra sandheden. Og mon ikke, det er dem, der tales om her.

Men al historisk kildebevidsthed til trods, så taler bibelteksterne også hinsides deres tid. De skærer så at sige igennem alle tidslige grøfter, der er lagt bag os. De bliver stadig læst, hørt og dyrket i dag – af os, af andre kristne i hele verden – fordi de ikke kun beretter om deres historiske samtid, men også taler til vores indre menneske, taler til vores hjerter og taler til vores samvittighed. Fordi de indeholder nogle sandheder, som vi ikke kunne sige os selv.

Dagens tekst er ellers en, man nemt kan slå sig på, når man prøver at tage den ud af den samtid, den blev til i. Den lyder barsk og hård, det er bestialsk snak med de ulve, der vil forføre fårene, og vi begynder straks at forestille os, hvem disse falske profeter, disse nådesløse ulve mon kunne være i dag. Og hvem er de træer, der sætter dårlig frugt og efterlader sig spor af tjørn og tidsler?

Måske forestiller vi os nogle, som kunne være nutidige profeter, folk, som nyder stor anerkendelse og magt, og som kan udøve deres indflydelse både til det gode og til det onde. Måske forestiller vi os præsidenter, måske prædikanter, måske almindelige mennesker, som på den ene eller anden måde forsøger at forføre os, forsøger at fordreje sandheden. Der er ingen tvivl om, at den slags mennesker findes. De er virkelighed.

Men man kan spørge sig selv, om vi ikke allerede ved at have tage springet ind i tankeøvelsen om, at det altid er nogle andre, som den er gal med, er faldet for fristelsen at trække os selv fra i den sammenhæng. Kom vi nu ikke til at falde for fristelsen for at dække over sandheden om, at vi også selv kan være falske profeter?

For hvor ofte har vi ikke påstået noget vildt om os selv og overdrevet vores meritter, hvor ofte har vi ikke hovmodigt pralet med fantastiske præstationer og i den forbindelse sat os op på en piedestal, billedt os selv ind, at vi kan bære vores liv helt alene, ja endda, at vi kunne frelse os selv fra al ulykke, fra os selv og i sidste ende blive den eneste uomtvistelige sandhed i vores liv?

Og på den anden side – hvor tit har vi ikke trukket os selv fra, undervurderet egne evner, tænkt os mindre end vi var, og følt, at vi ikke kunne mene os berettigede til hjælp og bønnehørelse; hævdet, at vi ikke havde noget at bidrage til fællesskabet med af værdi eller slet og ret ikke havde noget sandt at fortælle om os selv?

Mon ikke vi mennesker altid kommer til at lægge for meget til og trække for meget fra. Mon ikke vi på den ene eller anden måde står med et forvrænget billede af os selv. Mon ikke vi kontinuerligt igen vores liv kommer til at sejle under falsk flag – ja, mon det ikke på mange måder er et lod, vi må kæmpe med igennem tilværelsen. Men det betyder ikke, at vi ikke kan stå i forhold til sandheden og søge den.

Det er det evangeliet taler til os om i dag.

En tysk teolog sagde engang, at tro for ham handlede om, at man gennem troen kom sandheden om sig selv nærmere. At man gennem troen bliver mere forståelig for sig selv overfor Gud. Og det man lærer om sig selv i troen, sagde han, er, at vi er endelige og begrænsede.

Gud er det evige, det uendelige, den, som fylder både himmel og jord, ja, et underfuldt mysterium, men som har åbenbaret så meget af sig selv, at vi i troen kan komme til en vigtig erkendelse. I indsigt af os selv som endelige og begrænsede ligger også erkendelsen af, at vi ikke kan frelse os selv, og at det faktisk ikke forventes af os.

Hvad der til gengæld forventes af os det er, at vi søger det sande, at vi søger det gode, og at vi ikke dyrker de dårlige grene i vores liv, vi ved er virkelige, men forsøger at fremelske de gode frugter, så vi sætter druer frem for tidsler der, hvor vi går.

”Ikke enhver, som siger: Herre, Herre! til mig, skal komme ind i Himmeriget, men kun den, der gør min himmelske faders vilje.”

Og hvad er da den himmelske faders vilje? Svaret på det skal vi finde i Johannesevangeliet, hvor evangelisten skriver: ”Min Faders vilje er, at enhver, som ser Sønnen og tror på ham, skal have evigt liv, og jeg skal oprejse ham på den yderste dag.”

Og nu må jeg jo, som prædikant, holde mig selv i ørene og tænke tilbage til den påmindelse, der advarer mod at trække fra og lægge til. For hvad vi også får at vide i dag er, at vi ikke for altid skal være begrænsede og endelige. For vi drives af ånden, skriver Paulus, vi er Guds børn, vi skal ikke frygte, men leve i de barnekår, der gør os til medarbejdere af evigheden; den evighed, vi får givet i dåbsgave.

Dén evighed er noget vi kan hige efter, dén er en vi kan profetere om, og vejen til den evighed går gennem Gud.

Se, i al vores begrænsethed får vi alligevel tilsigelsen om, at vi kan tage del i noget evigt, og at det evige er en gave til os. Det evige ikke er noget vi selv præsterer, ikke er noget, vi kan sige eller give os selv. Og den gave er en opfordring til os om at vedblive med at søge sandheden, at forsøge at fornægte de falske profeter, når vi møder dem i verden og i os selv, dyrke vores tro og stædigt minde os selv og andre om, at når de falske profeter lokker med en anden sandhed, så er der i hvert fald én sandhed på spil;

Det er en sandhed, der er gået i arv i tusinde led, og som står udenfor tiden. Nemlig den, at Kristus er vejen, sandheden og livet, og enhver som tror på ham skal have evigt liv.

Amen.

Signe von Münchow Krarup-Leth

Sognepræst i Taksigelseskirken og Lundehus Kirke

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk

Salmer (Den Danske Salmebog):

745: Vågn op og slå på dine strenge

392: Himlene, Herre, fortælle din ære

306: O Helligånd, kom til os ned

321: O Kristelighed